

УДК 635.21:632.3

**ВПЛИВ БІОЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РОЗВИТОК ЗБУДНИКА
OOSPORA LACTIS (FRES.) SACC., ЩО ВИКЛИКАЄ РЕЗИНОВУ ГНИЛЬ
КАРТОПЛІ В УМОВАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ**

Положенець В.М., д.с.-г.н., професор,

Кононюк Н.О., к.с.-г.н.

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

Немерицька Л.В., к.б.н., доцент

Житомирський агротехнічний фаховий коледж

Резинова гниль бульб картоплі вперше виявлена в Україні в 2001 році в Житомирській, Волинській, Рівненській, Львівській та Івано-Франківській областях. Ступінь ураження бульб в деяких регіонах сягав до 15%. В даний час

зазначене захворювання розповсюджене майже на всій території Полісся, Лісостепу, передгір'я Карпат та Закарпатті України. Перші ознаки резинової гнилі з'являються на бульбах після збирання врожаю у вигляді поверхневих плям коричневого забарвлення. На розрізі ураженої бульби через 20-30 хв. інфікована тканина спочатку розовіє, а потім набуває темно-бурого забарвлення.

Експерименти щодо вивчення біоекології збудника *Oospora lactis* (Fres.) Sacc., що викликає резинову гниль картоплі, проводили упродовж 2018-2020 рр. на кафедрі фітопатології Національного університету біоресурсів і природокористування України та навчально-дослідному господарстві «Ворзель» Київської області.

Відомо, що одним із головних факторів щодо розповсюдження, регуляції росту і активності розвитку збудника *Geotrichum candichum* Ling, є температура.

Унаслідок проведення експериментів щодо впливу температурних параметрів на розвиток резинової гнилі нами встановлено, що гриб *Geotrichum candichum* Ling. спроможний розвиватися у широкому діапазоні температур від +10 до +35°C. Оптимальна температура для проростання конідій становила 20-27 °C. Зокрема, при 32 °C загальна кількість конідій знижувалася, а при 35 °C їх активність повністю призупинялася. Температурні параметри активно впливають і на швидкість проростання зооспор. Зокрема, при температурі +25 °C зооспори *Geotrichum candichum* Ling. вже через 10 год. давали короткі паростки. При вивченні впливу температури на розвиток гриба *Geotrichum candichum* Ling. нами встановлено, що найбільш інтенсивний вплив на ріст міцелію проходив при температурі 28-30 °C, а наближення температури до оптимуму сприяє підвищенню енергії росту гриба в чистій культурі та інтенсивному накопиченню біомаси і спороношенню патогена.

Особливості росту збудника *Geotrichum candichum* Ling. залежно від параметрів відносної вологості повітря вивчали при рівнях від 35 до 95 % при температурному режимі +18-22 °C. Отримані результати експериментів свідчать, що як за низької вологості повітря (35 %), так і за високої (95 %) спостерігалася інгібіруюча дія на ріст і розвиток гриба *Geotrichum candichum* Ling. Разом з тим зазначені параметри відносної вологості повітря суттєво знижували інтенсивність спороношення збудника *Geotrichum candichum* Ling. Найбільш сприятливими умови для розвитку резинової гнилі картоплі відмічено за відносної вологості повітря в межах 70-95 %. Крім того, нами з'ясовано, що проростання конідій і ріст міцелію гриба, *Geotrichum candichum* відбували не тільки за наявності оптимальної вологості повітря, а й за наявності крапельно-рідинної вологи.

Оптимальна вологість зумовлює ефективний вплив на генераційну здатність збудника резинової гнилі. Максимальне утворення конідій проходило за 80-90 % вологості повітря.